

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं
पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदातापदको खुलाप्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रमएवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

तालिका (१)

लिखित परीक्षा योजना(Written Examination Scheme)						
पत्रविषय		पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसङ्ख्याXअङ्क	समय
प्रथम	खण्ड क : सामान्य ज्ञान र समसामयिक विषय	५०	२०	वस्तुगत(Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	५० प्रश्नX १अङ्क	४५मिनेट
	खण्ड ख : व्यावहारिक अभ्यास	५०	२०	विषयगत	५ प्रश्नX १०अङ्क	२ घण्टा
द्वितीय	सेवासम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	४ लामोप्रश्न X १५अङ्क ८ छोटोप्रश्न X ५ अङ्क	३ घण्टा

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली समूहका लागि नेपाली भाषा र अङ्ग्रेजी समूहका लागि अङ्ग्रेजी भाषाहुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलतउत्तर दिएमा प्रत्येक गलतउत्तरबापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरू सोधिने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर वा अन्य कुनै विद्युतीय उपकरण प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसङ्ख्या, अङ्क र अङ्कभार उक्त विषयको पाठ्यक्रममा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएपनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा तीन महिना अघि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका बाथप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्दछ ।
- यस सेवा, तह, समूह सम्बन्धी यस अघिको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रमलागू मिति : देखि

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं
पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदातापदको खुलाप्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रमएवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

प्रथमपत्र

खण्ड क : सामान्य ज्ञान र समसामयिक विषय

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तीर्णाङ्क : २०

समय : ४५ मिनेट

१. सामान्य ज्ञान र समसामयिकविषय

- १.१ विश्वको भूगोल - महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, मरुभूमि, भूकम्प, ज्वालामुखी, जलवायु, व्यापारिक वायु, मनसुन आदि ।
- १.२ नेपालको भूगोल र जनसङ्ख्या
- १.२.१ धरातलीय स्वरूपका किसिम, विशेषताहरू ।
- १.२.२ प्राकृतिक स्रोतहरू: किसिम, उपलब्धि र वर्तमान अवस्था ।
- १.२.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन ।
- १.२.४ नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता ।
- १.२.५ नेपालको जनसङ्ख्या, बसोवास एवं बसाइसराइ ।
- १.३ विश्वको इतिहास - औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, रुसी/अक्टोवर क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथाभारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, चीनको साम्यवादीक्रान्ति ।
- १.४ नेपालको इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)
- १.४.१ किरातकाल, लिच्छविकाल र मध्यकालका सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था ।
- १.४.२ आधुनिक इतिहास - राजनीतिक घटनाक्रम, कारण र परिणामहरू ।
- १.४.३ नेपाल राष्ट्र निर्माणको इतिहास एवं प्रमुख नायकहरू ।
- १.५ नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था
- १.५.१ प्रथा, परम्परा, मूल्यमान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, सङ्गीत, आदि ।
- १.५.२ सांस्कृतिक सम्पदाका किसिम, विशेषता, महत्व ।
- १.६ नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, सञ्चार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत् आदि) र विकास योजना ।
- १.६.१ नेपालमा पर्यटन उद्योग र यसको सम्भावना र चुनौती ।
- १.६.२ वैदेशिक रोजगारीको अवस्था र सिर्जित समस्या ।

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं

पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदातापदको खुलाप्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रमएवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

- १.६.३ नेपालको बजेट निर्माण प्रक्रिया ।
- १.६.४ आर्थिक विकासमा निजीकरणको भूमिका ।
- १.६.५ विश्वव्यापीकरण र नेपाल ।
- १.७ अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धतथा संस्था
- १.७.१ नेपालकाछिमेकी देशहरूभारत र चीनसँगको सम्बन्ध ।
- १.७.२ संयुक्त राष्ट्रसङ्घ : अङ्ग, विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधिहरू ।
- १.७.३ क्षेत्रीय संगठन: सार्क, विमस्टेक, आसियान, युरोपेली सङ्घ ।
- १.७.४ शान्ति स्थापनार्थ संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय पहलमा नेपालको भूमिका ।
- १.७.५ नेपालको परराष्ट्रनीति र अन्तर्राष्ट्रीय मञ्चमा नेपालको सहभागिता ।
- १.७.६ नेपालको संविधान।
- १.७.७ नेपालमामानवअधिकार ।
- १.८ पत्रकारिता
- १.८.१ राष्ट्रिय तथाअन्तर्राष्ट्रिय सन्दर्भमाआमसञ्चार, पत्रकारिता, प्रेस स्वतन्त्रता र सूचनाप्रविधि, समाचार समितिहरू ।
- १.८.२ सूचनाको हक ।
- १.९ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, सङ्गीत आदि लगायत समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकसम्बन्धी जानकारी ।

प्रश्ननिर्माण गर्दा निम्नलिखित एकाई र भार अनुसार गर्नुपर्नेछ ।

एकाई	१.१	१.२	१.३	१.४	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	
अंकभार	५	५	५	५	५	५	७	७	६	५०

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं
पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदातापदको खुलाप्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रमएवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

खण्ड ख : व्यावहारिक अभ्यास

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तीर्णाङ्क : २०

समय : २ घण्टा

१. समसामयिकविषयमा समाचार लेखन ।
२. समाचार-लेख लेखन ।
३. समाचार सम्पादन ।
४. अङ्ग्रेजी भाषावाट नेपाली भाषामा अनुवाद ।
५. सङ्क्षेपीकरण ।
६. अन्तर्वार्ताका लागि प्रश्नावली तयार गर्ने सीप ।
७. बुँदा टिपोट ।
८. क्याप्सन लेखन ।

प्रश्नपत्र निर्माणकर्ताका लागि निर्देशन :

१. बढीमा १५० शब्दको समाचारका बुँदाहरू अथवा प्रेस विज्ञप्ती उपलब्ध गराउने ।
२. समाचार-लेख लेखनका लागि तीन सयशब्दमा नबढाई केही बुँदा दिने ।
३. सम्पादनका लागि १५० देखि २०० शब्द सम्मको समाचार दिने ।
४. एक सयदेखि १५० शब्दको अङ्ग्रेजी अनुच्छेद नेपालीमा अनुवादका लागि दिने ।
५. लगभग ५० देखि ७० शब्दको अनुच्छेद सङ्क्षेपीकरणका लागिदिने ।
६. अन्तर्वार्तासम्बन्धी कुनै एक विषयमा ५० - ७० शब्दको अनुच्छेद दिई अन्तर्वार्ताका लागि प्रश्न तयार गर्न लगाउने ।
७. बुँदा टिपोटका लागि १५० देखि २०० शब्दको अनुच्छेद दिएर त्यसमा मुख्य मुख्य बुँदा टिपोट गर्न लगाउने ।
७. कुनै एक तस्वीर दिएर त्यस सम्बन्धी क्याप्सन लेखन लगाउने ।

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं
पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदातापदको खुलाप्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रमएवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं
पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदाता पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम एवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

द्वितीय पत्र : विषयगत

४ लामो प्रश्न X १५ अङ्क = ६०

८ छोटो प्रश्न X ५ अङ्क = ४०

पूर्णाङ्क : १००

उत्तीर्णाङ्क : ४०

समय : ३ घण्टा

खण्ड १- आमसञ्चार र पत्रकारिता

- १) सञ्चार र आमसञ्चार - अवधारणा र कार्य
- २) आमसञ्चारको महत्व र प्रकार
- ३) आमसञ्चारको विश्वव्यापि विकासक्रम
- ४) सूचना र यसका महत्व
- ५) पत्रकारिताको परिभाषा, लक्ष्य र कार्य
- ६) पत्रकारिताका सिद्धान्त
- ७) पत्रकारिताको विश्वव्यापि विकासक्रम
- ८) विकास र नेपालमा छापाखानाको विस्तार
- ९) नेपालमा पत्रकारिताको विकास र छापाखाना
- १०) नेपालको पत्रकारिताको वर्तमान प्रवृत्ति

खण्ड २- समाचारा सङ्कलन र सम्पादन

- १) समाचारको परिभाषा
- २) समाचारको स्रोत
- ३) समाचारको संरचना र यसको प्रस्तुती
- ४) विशिष्टकृत लेखन, विकास रिपोर्टिङ्, र पत्रकारिताका उन्नत अभ्यास, खोजमूलक रिपोर्टिङ्
- ५) समाचार संकलन र प्रस्तुतिमा पत्रकारको भूमिका
- ६) पत्रकारको गुणस्तर तथा विशेषता
- ७) अन्तरवार्ताको कला
- ८) समाचार सम्पादनको परिभाषा
- ९) विचार दृष्टिकोण पृष्ठ (समाचार विश्लेषण, सम्पादकीय, फिचर, स्तम्भ, विचार) र विशेषाङ्कको दायित्व वहन र समन्वय ।
- १०) पत्रकारितामा भाषा, व्याकरण, शैलीसँग सम्बन्धित समस्या र समाधान

खण्ड ३- फोटो पत्रकारिता र न्यू मिडिया

- १) फोटो पत्रकारिताको विकासक्रम
- २) छापामा फोटोको महत्व
- ३) छापामा फोटो सम्पादन र लेआउट

गोरखापत्र संस्थान
धर्मपथ, काठमाडौं

पत्रकारिता सेवा, तह ५ (नेपाली समूह), सहायक समाचारदातापदको खुलाप्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रमएवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

४) क्याप्सन लेखन

५) अनलाइन पत्रकारिताको परिचय

६) सामाजिक सञ्चार माध्यमको प्रयोग

खण्ड ४- छापाखाना कानुन र आचारसंहिता

१) छापाखाना कानुनको परिभाषा र यसको महत्व

२) संविधानमा छापा कानुन र यसको सिमारेखा

३) नेपालको सञ्चार नीति

४) मानहानी र यसको प्रतिरक्षा

५) छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन

६) गोरखापत्र संस्थान ऐन

७) श्रमजीवी पत्रकार सम्बन्धी ऐन

८) गोपनीयताको हक र सूचनाको हक

०००